

11. Liu, Y., Luan, L., Wu, W., Zhang, Z., & Hsu, Y. (2021). Can digital financial inclusion promote China's economic growth?. *International Review of Financial Analysis*, 78, 101889.
12. Пахомова, Н. В., Кнут, Р. К., & Малышков, Г. Б. (2016). Инклюзивный устойчивый рост и стратегия новой индустриализации: институциональные рамки для согласования. *Экономика и управление*, (1 (123)), 29-37.
13. Миразизов, А. Х., & Борисова, Л. И. (2022). Финансовая инклюзивность как эффективный инструмент финансовой безопасности в Республике Таджикистан. In *Финансовая безопасность. Современное состояние и перспективы развития* (pp. 400-410).
14. Худякова, Л. С. (2018). Реформа глобальных финансов в контексте устойчивого развития. *Мировая экономика и международные отношения*, 62(7), 38-47.

ЎЗБЕКИСТОНДА ТУРИЗМ СОҲАСИНИНГ ИНВЕСТИЦИЯ ЖОЗИБАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ

Хусниддинов Нуриддин
Мустақил тадқиқотчи,
Amity University Tashkent ўқитувчиси

Ўзбекистоннинг туризм сектори, мамлакатнинг бой тарихий ва маданий мероси, ноёб табиий манзаралари ва меҳмондўстлиги туфайли, сўнгги йилларда жадал ривожланмоқда. Бу сектор иқтисодий ўсишнинг муҳим қисмидан бирига айланиб, миллий даромаднинг ошишига, янги иш ўринларининг яратилишига ва халқаро обрўнинг мустаҳкамланишига ҳисса қўшмоқда. Шунга қарамай, туризм секторининг тўлиқ салоҳиятини амалга ошириш ва уни янада жозибador қилиш учун инвестицияларни жалб қилиш механизмларини такомиллаштириш зарурати мавжуд.

Туризм соҳасининг инвестициявий жозибadorлигини ошириш, мамлакат иқтисодиёти учун муҳим аҳамият касб этади, чунки бу орқали халқаро туристлар оқимини кўпайтириш, туризм инфратузилмасини модернизация қилиш ва сифатли хизмат кўрсатиш стандартларини ошириш мумкин. Бу мақолада Ўзбекистоннинг туризм сектори учун инвестициявий жозибadorликни оширишнинг асосий йўллари ва стратегиялари муҳокама қилинади, шунингдек, бу борада дуч келинаётган муаммолар ва уларнинг ечимлари кўриб чиқилади.

Туризм секторининг инвестициявий жозибadorлигини ошириш мавзусида турли мамлакатлар мисолида олиб борилган тадқиқотлар, ушбу соҳада инвестицияларни жалб қилишнинг аҳамияти ва унинг иқтисодий ривожланишга таъсирини кўрсатиб беради.

Smiljanić (2019) томонидан олиб борилган тадқиқотда, туризм инвестицияларининг шаҳарлар учун аҳамияти ва уларнинг туризм таклифини инвестициялар орқали яхшилашга интилиши кўриб чиқилган. Муаллиф, туризм инвестициялари орқали туристик манзиллар сифатли хизмат кўрсатиш, инновацияга сармоя киритиш, ходимларни ривожлантириш, транспорт инфратузилмасини яхшилаш ва табиий ҳамда

маданий ресурсларга ғамхўрлик қилиш имкониятини яратишини таъкидлаган [1].

Тадқиқотчилар Tsintsadze ва Diasamidze (2022) томонидан олиб борилган тадқиқотда, туризм секторини ривожлантиришни рағбатлантирувчи соҳалар ва ҳудудларга хорижий инвестицияларни жалб қилиш сценарийлари кўриб чиқилган. Муаллифлар, солиқ либерализми орқали меҳмонхона йўналишларини рағбатлантириш ва COVID-19 вазиятига қарамасдан ўсиб бораётган бу йўналишга инвестиция киритишнинг аҳамиятини таъкидлаганлар [2].

Boskov (2016) томонидан олиб борилган тадқиқотда, туризм стратегиясини инвестицияга асосланган стратегия ва тарғиботга ўтказишнинг аҳамияти кўриб чиқилган. Муаллиф, туризм бизнеслари иқтисодиётни ривожлантириш ва иш ўринлари яратишда муҳим роль ўйнашини ва туризм саноатида сифатли тадбиркорликни қуришда молияга киришнинг зарурлигини урғулаган [3].

Туризм секторининг инвестициявий жозибадорлигини ошириш бўйича олиб борилган тадқиқотлар ва улардан олинган натижалар, Ўзбекистоннинг туризм соҳасида инвестицияларни жалб қилиш стратегияларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда муҳим аҳамиятга эга. Халқаро тажриба ва мамлакатимизнинг ўзига хос шароитларини ҳисобга олган ҳолда, туризм секторини ривожлантириш учун инвестицияларни жалб қилишнинг асосий йўналишлари аниқланди.

Туризм Инфраструктурасини Модернизация қилиш

Тадқиқотлар натижасида, туризм инфраструктурасини модернизация қилиш ва замонавийлаштириш инвестицияларни жалб қилишнинг асосий омилларидан бири экани аниқланди. Бу орқали туристларга юқори сифатли хизмат кўрсатиш, уларнинг қулайлигини таъминлаш ва Ўзбекистонга бўлган қизиқишни ошириш мумкин.

Табиий ва Маданий Ресурсларни Сақлаш

Табиий ва маданий ресурсларни сақлаш ва улардан самарали фойдаланиш, туризм секторининг узоқ муддатли ривожланиши учун зарурдир. Инвестицияларни жалб қилиш орқали бу ресурсларни асраш ва уларни туризм маҳсулотлари сифатида тақдим этиш мумкин.

Халқаро Ҳамкорлик ва Маркетинг

Халқаро ҳамкорлик ва самарали маркетинг стратегиялари, Ўзбекистоннинг туризм салоҳиятини жаҳон бозорида илгари суриш ва хорижий инвесторларни жалб қилишда муҳим роль ўйнайди. Тадқиқотлар шуни кўрсатадики, мамлакатнинг туристик брендини кучайтириш ва халқаро туризм кўرғазмаларида фаол иштирок этиш инвестицияларни жалб қилиш имкониятларини оширади.

Инвестициявий Муҳитни Яхшилаш

Инвестициявий муҳитни яхшилаш, шу жумладан, инвестициялар учун қулай шароитлар яратиш, солиқ ва божхона имтиёзлари бериш, шунингдек, инвестицияларни ҳимоя қилиш механизмларини такомиллаштириш,

инвесторлар учун ишончли оширади ва уларни Ўзбекистоннинг туризм секторига сармоя киритишга ундайди.

Шу тариқа, туризм секторининг инвестициявий жозибаторлигини ошириш учун комплекс ёндашув зарур. Бу ёндашув инфраструктура модернизациясидан тортиб, табиий ва маданий ресурсларни сақлашгача, шунингдек, халқаро ҳамкорлик ва маркетинг стратегияларини қўллашни ўз ичига олиши керак. Ўзбекистоннинг туризм сектори учун инвестицияларни жалб қилиш стратегияларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, мамлакатнинг иқтисодий ўсиши ва халқаро обрўсини оширишда муҳим қадам бўлиб хизмат қилади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Boskov, T. (2016). *Tourism strategy: move to an investment-driven strategy and promotion?*
2. Smiljanić, R. (2019). *Značaj turističkih investicija u gradovima - odabrane studije slučaja iz EU.*
3. Tsintsadze, A., & Diasamidze, N. (2022). *Scenarios of the Foreign Investments in the Sectors and Areas Promoting Development of the Tourism Sector. European Journal of Sustainable Development, 11(1), 55.* <https://dx.doi.org/10.14207/ejsd.2022.v11n1p55>

**СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВА ТАЪЛИМ СОҶАЛАРИГА ДАСТУРИЙ
БЮДЖЕТЛАШТИРИШ ТИЗИМИНИ ЖОРИЙ ЭТИШДА ЯКУНИЙ ВА
БЕВОСИТА НАТИЖА МАҚСАДЛИ КЎРСАТКИЧЛАРИНИ
ШАКЛЛАНТИРИШ МЕТОДОЛОГИЯСИ**

Хушмуротов Зойир Бектемирович

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги

*Давлат бюджети сиёсати департаменти бош мутахассиси,
Банк молия академиясининг мустақил тадқиқотчиси*

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 24 августдаги 506-сон қарорига мувофиқ солиқ-бюджет сиёсатига стратегик ёндашувни татбиқ этиш мақсадида йиллик бюджетни шакллантиришнинг янги “Натижага йўналтирилган бюджетлаштириш тизимини жорий этиш белгиланган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11-сентябрдаги ““Ўзбекистон – 2030” стратегияси тўғрисида”ги ПФ-158-сон Фармонининг 46-мақсадига асосан “Натижага йўналтирилган бюджетлаштириш” тизимини жорий этиш белгиланган.

Дастурий бюджетлаштириш тизимида натижаларга эътибор қаратиш муҳим ҳисобланади. Ҳукуматлар бюджет харажатларининг якуний ва бевосита натижа мақсадли кўрсаткичлари, талаб этиладиган маблағлар миқдорини ҳисобга олган ҳолда бюджет тузишга комплекс ёндашади.